

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 4 Å R G A N G

3. JULI 1952

A V I N N H O L D E T :
FERIEPROBLEMET IDAG - PSYKOLOGIEN I BARNE-
OPPDRAGELSENS TJENESTE - KARDINAL FAULHABER
IN MEMORIAM - STREIFTOG PÅ WIENER-
UTSTILLINGEN - REISEBREV FRA ENGLAND - PATER
L. HOL FORLATER NORGE - NOTISER - UTLANDET
NESTE NUMMER KOMMER 17. JULI 1952.

NR.

25

26

VÅRE KIRKER

Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 03 68.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neubergrt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse

Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.

Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.45: Høymesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,

Montebello, Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.

Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.

Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 12238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 6. JULI: 5. søndag etter Pinse. Ep. I. Pet. 3, 8—15. Ev. Matt. 5, 20—24. Mandag: Cyrill og Methodus, bisk., bekj. Tirsdag: Elisabeth, dronning, enke. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: De syv hl. brødre og deres medmartyrer: Fredag: Pius I, pave, mart. Lørdag: Johannes Gualbertus, abbed. — Foreskrevet bønn i anl. av Hs. Høyærv. biskopens utnevningssdag.

SØNDAG 13. JULI: 6. søndag etter Pinse. Ep. Rom. 6, 3—11. Ev. Mark. 8, 1—9. Mandag: Bonaventura, bisk., bekj., kirkelærer. Tirsdag: Henrik, keiser, bekj. Onsdag: Vår Frue av Karmels minnefest. Torsdag: Alexius, bekj. Fredag: Camillus fra Lellis, bekj. Lørdag: Vincent av Paul, bekj.

SØNDAG 20. JULI: 7. søndag etter Pinse.

OBS!

På grunn av trykkeriets felleferie vil de neste numre komme ut 17. juli og 14. august — deretter igjen med vanlig mellomrom.

Ekspedisjonen vil være stengt i tiden 15. juli—11. august.

Vår ordning med

GAVEABONNEMENT

er blitt populær.

Benytt Dem av det!

Kr. 15,— for et helt år.

ST. JOSEPHS INSTITUTT

bruker

FYRINGSOLJE

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.
St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 9—13
og 15—17. Mandag, lørdag: 9—13.
Utbetalinger tirsdag 12—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år;
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen
og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
onsdag aften.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

64. ÅRGANG

3. JULI 1952

NR. 25-26

Ferieproblemet i dag

«Når skal du på ferie?» — «Hvor skal du hen i ferien?» — «Hva fikk så du ut av ferien?» Nåde den som ikke kan svare for seg! Feriementaliteten har gått alt folket på hjernen. En blir trett bare ved tanken på alt maset. En arbeidsglad natur blir snart nødt til å gå i dekning for ikke å bli «tvangs-feriert». Det er blitt noe borimot illegalt å bli sittende noenlunde trutt og jevnt på sine plikter.

Ikke det at ikke ferie-tanken er berettiget og en i seg selv sund tanke. Ethvert menneske trenger avspenning i sitt arbeid, både til sin egen og til andres fordel. Og det er da bare naturlig at samfunnet legger an på å komme til en rimelig ferieordning for flest mulige uten at det skal behøve å medføre skjebnesvanger svikt i arbeidsinnsatsen.

Men hvor står vi i dag?

Det tales heseblesende overbevisende om at vi lever i en rastløs tid og at mennesket trenger til *avkobling* mer enn noensinne. Hvorpå man såre konsekvent styrter fra sitt arbeid i febrilsk angst for å tape et sekund av den ventende ledighet: fykende ut av dører og porter, første mann til heisen, bussen, trikken, jagende over middags-avisenes halvkokte ettermiddags-nyheter, avløst i det hjemlige pauluns fred av radioens non-stop avkobling. En skulle ha spendert et par tålmodige øyeblikk på noen familie-saker som ennå dessverre er felles, det er så, men tiden, tiden! Selv snap-shotsene fra siste jule- og påskeferie er ikke kommet på plass i albumet — det får henstå til sommerferien. Det er nemlig først i feriene at en har glede av sine ferie-bilder. Mellom feriene har en mer enn nok med å komme seg økonomisk og fysisk fra den forrige og ruste seg til neste. Det skjer bl. a. ved overtidsarbeid, dels etter krav fra arbeidsgiveren som følge av sviktende antall dagsverk i inneværende ferie-år, dels av eget behov for merinntekt til utligning av familiegruppens konstante ferie-konto. Det svir å vite at det medfører øket inntektsskatt i kommende ferie-år, men da årets ferier allerede er beskattet av de foregående års overtids-inntekter, er det tidsnok å

gruble over dette molbo-problem når avkoblingens time slår. Det er da deilig å tenke på at en innskrenket arbeidsstokk står tilbake på fronten og sliter seg halvt i hjel som et villig offer for feriedyllens hellige sak. Men det ville være skattesnyterier å svikte, og dessuten har også disse medofrende noen velorganiserte ukers utbytte å øse av eller se fram til.

Det er selvfølgelig bare en mindrepart av folket som kan tillate seg eller innrette seg på en ferie-serie av sådan rytme. Men så mange av *alle* yrker er direkte eller indirekte allerede uforskyldt blitt trukket inn i dette feriejaget, at det såmen ikke er morsomt lenger — for å si det *mildt*. Det *beste* er ved å bli det *godes fiende*. Feriens ideale tanke, å virke fornyende på den enkeltes legeme og sjel, er langt på vei til å tape dette sitt dobbelte innhold. Den blir mer og mer panikk-preget, købetonet og i hjel-organisert. Forfordelingen av arbeidsinnsatsen og merkravet til midlertidig husly for en halv million ferierende og til offentlige eller private befordringsmidler medfører alene — bortsett fra uproduktivitetens alvorlige konsekvenser for nasjonaløkonomien — en slik ekstra påkjenning for så mange, at vinningen nærmest går opp i spinningsen. Og natt-og-dag-køene ved stasjonene og holdeplassene, rusjet på reisebyråene, panikken om plassene, den ånde-kvelende kupélufte skulle være mer enn nok til å vise den *groteske* fase ferie-kavet er kommet inn i.

Men hvor ligger løsningen av ferieproblemet som det etter hvert reiser seg for både individ og samfunn?

I første rekke mener vi at løsningen ligger i en rehabilitering av selve ferie-tankens egentlige mening og mål: å *virke fornyende på den enkeltes legeme og sjel*. Dette kan inkludere forskjellig for de forskjellige, men felles for alle skulle det bety at en legger spesielt an på å pleie sin fysiske og åndelige sunnhet. At dette i og for seg best kan

skje ved steds- og miljøforandring, er vel oftest tilfelle. Men etter innføringen av de moderne ferielover, sier det seg selv at dette ikke lar seg lykkelig gjennomføre uansett av alle. Det støter på de alvorligste økonomiske og reisemessige problemer, som ovennevnt antydnet. Men er det ikke blitt en fikks idé dette at folk absolutt må bort fra sitt eget for å få noe ut av sin ferie? Det er nemlig intet som forbyr at en i en eller flere av sine årlige ferieperioder kan bli boende videre i sitt eget hjem og på hjemstedet, og her kanskje mer komfortabelt enn det man ellers risikerer å komme ut for. En ville kunne spare seg reisefeberens kvide, og de gjennom et jevnt arbeidsår opptjente feriepenge ville kunne tillate ekstragavanser av både forbigående og blivende verdi — m. a. o. gi en virkelig følelse av både suveren avkobling og mulighet for en påfølgende smertefri tilkobling. For dem som ikke selv har hytter på fjell eller ved fjord, må det etter vår mening være den rene fristelse å lure seg til å bruke sitt eget hjem for en slik hjemstedferiering år om annet, og det er vel trolig at de fleste hjem også moralsk ville vinne på en slik bruk av ferien. Som det nå er, er det noe av en unntagelse å finne familiens medlemmer vedvarende samlet i ekte familieånd, utenom i de korte timene på årets hverdags-ettermiddager. Jule-, påske- og sommerferiene er blitt mindre og mindre familiens og hjemmets deiligste dager. De har tvertimot fremmet flukten fra det faste og trygge som hjemmet skulle innstå for, og bidratt til rastløshet og rotløshet.

Regelmessig løsrivelse fra dagligstrevet er menneskets hellige rett. Gud selv innsatte hviledagen, den syvende. Kirken utså videre de store minnedager om Kristi komme til jorden (Jul), hans lidelse og frelserverk (Påskan), gjenforening med Faderen (Himmelferd) og sendelsen gjennom Den hellige ånd (Pinsen) til høytidsdager i pakt med søndagens guddommelige mening: Å hvile fra det kroppslige ervervsliv og samle seg om det åndelige: vervelsen av de evige verdier.

Denne retten er vendt til et himmelropende misbruk. Samtidig som man arrogant etterlyser kristendommens krafttilførsel til individ og samfunn, berøver man den dens største og fundamentale aktivum: *Sjeleroen*. Kirken som synlig institusjon hadde sannelig ingen timelige fordeler av å få fler helligdager enn dem Herren selv hadde kunngjort ved sitt bud om at vi skulle komme hviledagen i hu. Men Kristi innstendige tale om «det ene nødvendige» var noe Kirken var kalt til å foreholde menneskene, som jo nettopp taper det evige mål så lett av syne til fordel for det timelige. Å samle sine barn om de store guddommelige mysterier, var Kirkens mening med innstiftelsen av de foreskrevne festdager.

Sjelenes rotfeste i Det Evige tilskriver den en rett til å få dyrke Den Evige Selv i pakt med Menneskesønnens uttrykkelige vilje: Følg meg! Kirkeåret sto derfor fram som en syklus der Kristus selv vandrer foran som veien og veiviseren: Julen, påskan og pinsen ble milepeler i det liv som skulle leves i lyset av ham. Likesom hans strev og slit og ofre bare kan forklares ut fra tanken på menneskesjelenes overleving av kroppen, slik skal også vårt

strev i siste instans innordne seg under sjelens behov. Når disse dager er blitt opphøyet til *hellige* dager, er det for at sjelen stadig dypere skal vinne rotfeste i den guddommelige plan med mennesket. Til det trenges roens rom. Hele mennesket får sin del av denne roen, sin del av styrken, ja er i den grad avhengig av denne åndens feste i det absolutte, at det først da kan finne virkelig og blivende velvære.

Det er med andre ord ikke så meget avkobling menneskene i dag trenger. Det er snarere *tilkobling*. Ferie-problemet kan, tror vi, bare løses ut fra et gjennomført kristent syn på livsgodene. Helligdagene må få høytidens preg tilbake, Gud få sin plass igjen i folkets bevissthet, og den fribårne ferie-mentalitet, som nå snylter på kristne høytids-odler, finne avløsning i en roligere rytme. Den lovfestede ferie bør løsrives fra sol- og sommer-komplekset og fordeles jevnt på årstidene etter en vel gjennomtenkt orden, slik at alle, i vekslende tur og orden får sin rimelige og rettfærdige del, uten at arbeidslivet knekkes, uten alt maset og kivet om første-plassen, uten det økonomiske vanviddet — m. a. o. en ny og forsåvidt utvidet ferielov der Stat og Kirke samarbeider og ordner opp. Dette er ikke overgrep. Det er inn-grep mot kaos og urettferdighet, det er gjeninnføringen av roen i arbeid og helg til beste for alle. Og med roen kommer mennesket omsider tilbake til seg selv og til Gud. Ferien får en ny og opphøyet misjon, med nye og friere muligheter til å nytte den vel.

I. H. K.

SKOLEÅRETS SLUTT PÅ ST. SUNNIVA SKOLE I OSLO

har hvert år noe nytt å by. Hvert år har vi da også måttet ta fram de smukkeste adjektiver for å beskrive inntrykkene en tar med både fra utstillingen av elevarbeidene og fra eksamensfestene. Her er nemlig flere fester, først for de mindre, og så for de større, med de mindre som levende pynt og underholdning til fryd for oss eldre. Deklamasjon og sang på norsk, fransk, engelsk og tysk gikk også i år feiende flott. sokneprest Fishedick talte varme ord til elevene, og takket dem og lærerstaben og foreldrene for det utmerkede samarbeide. Under applaus ble avgangsvitnesbyrdene delt ut til 27 piker fra 7. klasse, hvorav 2 fikk karakteren S. tilfr. Gjennomsnittskarakterene var meget gode, idet hele 15 fikk M. tilfr. — *Monica Kjelsberg* hadde i år den «tunge» oppgaven å tolke avgangskullets takk og kjærlighet til skolen og søstrene, og hun gjorde det helt yndefullt.

I avgangsklassene for gutter var det i år 11, som senest etter 5. klasse fortsetter i kommunal skolegang. Lærerpersonalet har bestått av 2 prester, 12 St. Josephs-søstre og 6 andre lærerinner.

Overlærerinnen kan fortelle at begge førsteklasse for neste år er fulltregnet. En får da i alt 13 klasser, 2 av hver årgang så nær som 7. klasse. I småklassene er alle plasser opptatt, men skolen kan enta ta imot nye elever i de høyere klassene.

Referatet fra St. Olavs Forbunds årsstevne i Tønsberg må dessverre utstå til neste nummer, da klisjeene for amatør-billedstoffet ikke kunne bli utført på så kort frist.

(St. Olavs papirkvalitet fordrer klisjeer av et særlig fint raster slik at avis-klisjeer eller matriser sjelden kan anvendes.)

Psykologien i barneoppdragelsens tjeneste

Et besøk ved den barnepsykiatriske rådgivningsklinikk Notre Dame i Glasgow

Av cand. psychol. Ellen Greve

Under et opphold i Glasgow i 1951 var jeg i et halvt år ved Notre Dame Child Guidance Clinic. Det var både lærerikt og morsomt. Jeg hadde akkurat endt mitt studium i Kjøbenhavn hvor jeg også hadde fått en lengre tids praksis. Både som katolikk og psykolog var det meget verdifullt for meg. Få steder ville kunne gitt meg bedre praksis enn denne klinikk. Her fikk man se psykologien anvendt med katolisismen som det solide grunnlag. Katolisismen var ingen hemsko for psykologien som mange hevder, og heller ikke det motsatte var tilfelle. Man behøvde ikke gå på akkord med sin samvittighet for å anvende psykologien. Det var et forhold jeg tidligere var klar over rent teoretisk idet jeg fikk undervisning i psykologi av pastor Messerschmidt i Kjøbenhavn samtidig med mitt studium ved universitetet der. Og nå fikk jeg virkelig erfare det.

Arbeidet ved en Child Guidance Clinic er nettopp et arbeide som er velegnet for oss katolikker å ta opp. Det er jo barna av i dag som i neste generasjon skal bygge vårt samfunn. Det er av største verdi å hjelpe de barn som har det vanskelig. De som kanskje kunne blitt negative elementer i samfunnet, kan ved den rette veiledning bli positive. Her er det en Child Guidance Clinic har sin store verdi. Dens arbeid er å prøve å finne årsaken til barnets vanskeligheter og derigjennom veilede barnet selv og dets foresatte både i hjem og skole.

Notre Dame Child Guidance Clinic ble opprettet i 1931. Det var Søster Marie Hilda, S.N.D., B.A., som tok initiativet til det. Hun har stått som klinikkens leder helt til sin død for noen måneder siden. Hun hørte til Notre Dame-søstrene som har sitt kloster like ved klinikken. Disse søstre har også skole og utdanner lærerinner. Klinikken ligger omtrent midt i Glasgow og er den eneste katolske Child Guidance Clinic i byen, ved siden av et par kommunale klinikker. Den får et meget stort årlig tilskudd av kommunen og er meget anerkjent også utenfor Storbritannia. Den har sterk tilknytning til Glasgow universitet.

Først litt om hvilke barn som kommer dit.

Mange av de barn som kommer til klinikken er de såkalte vanskelige barn. Hvert år bringer barnet nye vanskeligheter. Det skal lære å gå, tale, begynne på skolen, det får en ny søster eller bror osv. Ja, og sist men ikke minst har vi de sosiale miljø-vanskeligheter. De fleste barn slipper mere eller mindre heldig fra disse ting. Men akkurat som der er barn som er lite motstandsdyktige overfor sykdommer, gis barn som ikke klarer disse skiftninger og vanskeligheter livet gir uten at der utvikles sjelelige abnormaliteter. Alle barn kan i perioder vise dårlig tilpasning eller oppførsel, men når dette blir kronisk får vi disse «vanskelige» barn.

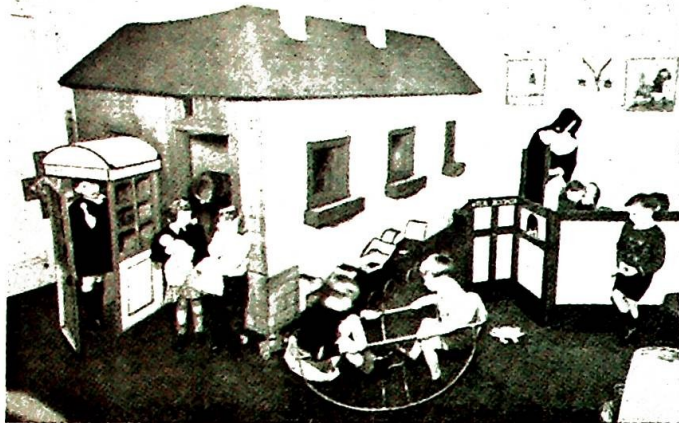
Under «vanskelige» barn kan vi grovt stille opp noen hovedgrupper. Det vil ikke si at man tar et barn og sier det er nervøst. Det hører til den nervøse gruppe, altså skal det behandles etter de og de metoder. Der er ikke to barn som er helt like, heller ikke i sine vanskeligheter. En del hovedtrekk kan være felles og følgelig kan terapien (behandlingen) til en viss grad bli den samme, men et hvert barn er et individ for seg og trenger følgelig sin individuelle behandling.

Helt grovt kan vi videre tale om de aggressive, de nervøse, Delinquent childeren (det er vanskelig å finne en passende benevnelse til disse siste på norsk; men det er barn som er asosiale og som derfor ofte kommer i konflikt med loven). Så har vi dem som ikke er særlig velutrustet hverken åndelig eller legemlig. Åndssvake barn kommer også til klinikken, men dem kan man ikke hjelpe her. De får bare diagnosen stillet, og sendes så til et egnet sted. Man kan finne barn av alle disse grupper blant dem som besøker klinikken. De kommer fra alle samfunnslag, rike såvel som fattige. Den største prosent er katolikker, men der kommer også mange jøder, protestanter og de som ikke er tilknyttet noe trossamfunn. Der er noen få barn under 2 år og noen få over 17 år. De fleste er mellom 5 og 12 år. De henvises av foreldre, lærere, leger, sosialrådgivere eller overformynderiet. Som regel er det en lang venteliste. Ca. 200 barn kommer til klinikken hver uke. Noen kommer hver dag, noen en gang i uken. Enkelte går der et par måneder, andre opp til et år. De kan komme enten om formiddagen eller om ettermiddagen; ingen bor der, det er bare ambulant behandling.

Klinikkens personale er både menn og kvinner, de fleste katolikker. Der er universitetsutdannede psykiatere, psykologer og sosialrådgivere. Det er et glimrende samarbeide mellom disse tre grupper, og det hersker ingen konkurranse som man kanskje kunne vente i og med at deres felter ligger så tett opp til hverandre. Det var tre leke-terapeuter og en tale-terapeut. Alle disse var legfolk, samt et par søstre som besørget kontorarbeidet. Foruten dette faste personalet var der alltid en del studenter fra de tre forskjellige studieområdene, både briter og utlendinger. En del psykologer kom bare en eller to ganger i uken (deriblant noen søstre) og tok forskjellige prøver og tests som de faste psykologer ikke fikk tid til.

Hvordan var så arbeidet fordelt mellom de forskjellige?

Sosialrådgiverne undersøker så meget som mulig barnets miljø. De tar opp journal, snakker med foreldrene eller barnets foresatte og barnet selv. Ofte avlegger de hjemmet en visitt. Alt som skal

Fantasi-lekerommet ved Notre Dame Child Guidance Clinic.

ordnes av rent sosiale forhold, anbringelser osv., faller på disse.

Psykologene tester og tar forskjellige prøver. De driver iakttagelse og gir forskjellige former for terapi.

Psykiaterne undersøker om det er noe i veien med barnet rent fysisk. De tar også en del prøver og gir terapi.

Psykiaterne, psykologene og sosialrådgiverne samtaler alle med barna og med foreldrene.

På Notre Dame Child Guidance Clinic var tre lekerom. Lekerommene var hva man på engelsk kaller «shock absorbers».

Først har vi «Imaginative Play Room». Her er et riktig lite hus med stue, kjøkken, soveværelse osv. Der er en butikk hvor det handles stort, et lite Tearoom (det er jo i Storbritannia!), en liten telefonboks, mange forskjellige drakter som de kan kle seg ut i, pluss en hel del andre leker. Så har vi «The Social Play Room». Her spiller de biljard, pingpong osv. eller de bygger broer, båter o. l.

Til sist har vi «The Constructive Play Room» hvor sand, vann, lere, maling og redskaper utfordrer barnas energi og trang til selvutfoldelse. Men lekerommene er ikke bare «shock absorbers». Her har leketerapeuten anledning til å foreta sine iakttagelser, for under leken viser barnet meget av sin personlighet. Leketerapeuten blander seg ikke i leken uten at det går alt for vildt for seg. Barnet må fritt få utfolde seg for at iakttageren skal kunne stille den rette diagnosen.

Så har vi taleterapeuten, men hennes arbeid behøver visst ingen nærmere beskrivelse.

Et par ganger i uken er det konferanser hvor alle møter opp. På disse konferanser behandles alle barn, og man prøver i fellesskap å stille diagnosen og finne ut hva som vil være den beste behandling. Som katolsk klinikk hadde den også sin geistlige rådgiver, som blant annet hjalp når det var noen religiøse problemer med de katolske barn.

Klinikken prøver på denne måte å hjelpe barn, som er kommet inn på et skjevt spor, å komme på rett kjøll igjen. Og det sier seg selv at jo tidligere barnet kommer til behandling, jo lettere er det å oppnå et godt resultat.

In memoriam :

Kardinal Michael von Faulhaber

Som nevnt i forrige nummer av «St. Olav» er en av tidens store kirkefyrster, erkebiskopen av München og Freising, kardinal Michael von Faulhaber avgått ved døden 83 år gammel. «The Tablet»s nekrolog som vi bringer her, gir i korte trekk et bilde av kardinalens dramatiske liv.

To valgspåk preget kardinal Michael von Faulhabers liv. Det ene sto skrevet på hans våpen: *Vox temporis — vox dei* (Tidens stemme er Guds stemme). Det andre valgte han selv, da bombe-toktene satte inn mot München i 1942:

Wenn die Flammendzeichen rauchen
Wird die Stunde Männer brauchen —
Nur am Kreuze wachsen sie . . .

I 1942, det år da nasjonalsosialistenes makt og innflytelse sto på sitt høyeste, var Korset flyttet så langt bort fra det katolske liv i Bayern som vel mulig. Det fortelles at kardinalen etter å ha lest Requiems-messen for ofrene ved et luftangrep erklærte at han sørget ikke bare over de døde, men også over de levende: det var ikke tillatt å si at de døde hadde vært troende kristne menn og kvinner som hadde bekjent den korsfestede Kristus. Etter krigen dro han til Dachau for å innvie et enkelt kors til minne om alle som hadde lidd der. Alltid holdt han Korset opp for sitt folk — han løftet korset mot Hakekorset. Han hadde en sterk følelse av Kirkens prøvelser i sitt land som del av den uavbrutte smerte som Kristi mystiske legeme må lide. Han ga uttrykk for dette i den tale han holdt i juli 1937 etter at Gestapo hadde arrestert jesuittpater *Rupert Mayer*:

«Kirken har i alle tider å bære sin guddommelige Herres sår, og kjennes igjen på disse sår som Kristi mystiske legeme, som Kristi sanne Kirke. Avgjørelsens time er kommet: Retter noen spørsmålet til deg om du er for eller mot Kristus, er tiden inne til å svare kompromissløst. Hver eneste katolikk må da svare: Jeg er katolikk.»

Til slutt litt om Søster Marie Hilda. Søster Marie Hilda var bitte liten og tykk. Hun var over 70 år og helt døv. Det hadde hun vært siden var 13 år, men hun hadde en fantastisk evne til å lese på munnen. Hun var en glimrende psykolog og en strålende personlighet, forenet et godt humør og glimrende viten med stor fromhet. Hun var et av disse mennesker som man aldri glemmer. Hennes ånd gjennomsyret hele klinikken og hun var elsket og æret av såvel hele personalet som av foreldre og barn. I anledning av hennes 50-års jubileum som nonne var det samlet inn en meget stor pengesum til bygging av en større og mere moderne klinikk, og det var ikke-katolikker som sto i spissen for innsamlingen. Søster Marie Hilda var meget benyttet som foreleser ved universiteter såvel i inn- som utland.

Jeg tror det vil være av den største verdi om flere norske kunne få anledning til å besøke denne klinikk og om det kunne gi impulser til lignende aktivitet her hjemme.

Ellen Greve.

«La oss be om,» skrev kardinalen i et hyrdebrev så tidlig som den 26. februar 1933 «at de menn som styrer Staten ikke må komme til å si: Vi er Staten.» Det har vært Kirkens bønn i mange land og mange ganger; og det var en bønn for 19 år siden som kunne ha avvendt den veldige tragedie som har rammet Tyskland. Allerede før krigen tok til, gikk kardinal Faulhaber inn for en felles kristen motstand med ord som i meget minner om de ord kardinal Hinsley brukte i Westminster under krigen. I en preken han holdt den 10. februar 1938, like før *Anschluss* av Østerrike uttalte han:

«De troende som hører til de to religiøse bekjennelser lever i fred med hverandre. Uroen og splittelsen i vårt nasjonale liv skyldes ikke forskjellen i tro mellom katolikker og protestanter. Den skyldes motsetningen mellom kristendom og hedendom.»

Faulhaber var den 69. erkebiskop av München og Freising og den sise av de kardinaler som ble utnevnt av pave Benedictus XV, og han var fjerde kardinal i Bayerns historie. Over en kvart million mennesker viste ham den siste ære, da han lå på *lit de parade* i Theatiner-kirken, München, lørdag og søndag den 14. og 15. juni, og et sørgetog som var en halv mil lang, fulgte ham til graven den påfølgende tirsdag. *Manchester Guardian's* korrespondent betegnet begravelsesprosessen som «det største og mest spontane uttrykk for almen sorg i Tyskland etter krigen.»

Kardinal Faulhaber har tatt del i alt som har hendt i Bayerns historie i mer enn et halvt århundre — helt fra Wittelsbachenes tid og fram til den amerikanske okkupasjon; etter hans død er anerkjennelsen kommet fra alle hold: man har i ham sett en lederskikkelse som særlig i de tunge og vanskelige tider kom til sin rett, som i seg forenet klokskap og rettferdighet, styrke og måtehold — egenskaper som ikke bare kom til uttrykk i hans prekener og i det han skrev, men også under forhandlinger med verdslige myndigheter og i hans arbeid for å beskytte de forfulgte.

Kardinal Faulhabers lange liv gjenspeiler på mange måter det moderne Tysklands historie. Han ble født like før Tyskland ble samlet under Bismarck. Hans fødeland Bayern hadde kjempet sammen med Østerrike i 1866, men i den fransk-prøissiske krig i 1870 sluttet det sammen med de andre tyske stater opp om Prøissen, og seiren over Frankrike var det som samlet Tyskland. Det bayerske folks følelser var blitt forberedt på dette, men selv om Bismarck særlig tok hensyn til folkestemningen i Bayern, godtok bayerne aldri Prøissens selvbestaltedes ledelse i Det tyske rike. De forble loyale mot huset Wittelsbach. Det var en tragedie at Bayern ikke hadde sterke nok ledende personligheter til å lede opposisjonen innen Det tyske rike. Bayern så til å begynne med dette som en oppgave, men Ludwig II, som døde sinnsforvirret i 1886, var ikke den rette til å løse denne oppgave. Kardinal Faulhaber var hele sitt liv monarkist, og utvilsomt har sammenbruddet av Bismarcks Tyske Rike og Weimar-republikken styrket hans patriotiske følelser. Det var ham en stor sorg at nasjonalsosialismens vugge sto i Bayern, men det ble

hans uavviselige plikt etter sammenbruddet å stå fram som representanten for det gode og verdifulle hos tyskerne — på en tid da det tyske navn nærmest var forhatt over alt.

Som biskop av Speyer i årene 1911—1917 tjenestegjorde han som vanlig feltprest i den bayerske armé under den første verdenskrig, og han skal være den første feltprest som ble tildelt Jernkorset. Sommeren 1917 ble han utnevnt til erkebiskop av München, bare noen uker etter at en annen nyvigslet erkebiskop var kommet til byen: mgr. *Pacelli*, den nåværende Pave Pius XII, som den gang var sendt til München som nuntius av Pave Benedikt XV. Den fremtidige pave ble forflyttet til Berlin i 1920, og erkebiskop Faulhaber reiste til De forente stater for å be om hjelp til sitt folk. Men disse tre år i München, en kortere tid preget av kommunisten Kurt Eisners terrorvelde, la grunnen til et vennskap mellom den fremtidige pave og kardinal Faulhaber som varte helt til kardinalens død. Den hellige fars brev til ham i 1946, da han feiret 25-års jubileum som kardinal og senere til hans 80-års fødselsdag, var preget av dette vennskap, men også en hyllest til en av tidens mest fremstående kirkefyrster, hvis by hadde vært brennpunktet for så meget av det som hadde hendt i Kirkens historie i det 19. århundre i Tyskland, og hvis pontifikat hadde gjort ham til Den tyske kirkes primas.

Da kardinal Faulhaber lå døende, sang folket i Frauenkirche i München *Lauda Sion salvatorem*: det var Kristi Legemsfest. Etter messen begynte klokken å klemte. Det var en gripende hendelse at denne sekvens skulle bli sunget i kardinalens dødsøyeblikk, for er det en særlig grunn til at kardinalens prekener og det han skrev ikke bare ble kjent i Tyskland men i hele verden, er det den at han alltid på en særlig måte henvendte seg til Sion.

I Det tredje rike kom han flere ganger i konflikt med Det nasjonalsosialistiske parti, hva for øvrig alle de katolske biskopene i Tyskland gjorde og hva de måtte gjøre etter Pave Pius XI's ensykliska *Mit brennender Sorge* i 1937. Kardinal Faulhaber i München og biskop von Gahlen i Münster ble to geistlige som raget opp over alle, og som ble talerørene for *alle* kristne i Tyskland. Kardinal Faulhaber innehadde det viktigste bispeembede i Tyskland og han var utrustet med en særlig veltalenhet. Men det som bevirket at verdens oppmerksomhet ble rettet mot ham og som førte til at han ble utsatt for et attentat i januar 1938 og til at opphissede mennesker forsøkte å storme hans residens i november samme år, var at han så skarpt tok avstand fra nasjonalsosialismens raselære.

Nøkkelen til forståelsen av hans senere liv er å finne i hans studier av Den hellige skrift i tidligere år. Som sønn av en baker ble han født i Klosterheidenfeld i nærheten av Würzburg den 5. mars 1869. Han ble presteviet i Speyer 23 år gammel. Etter en kort tid som lærer og sogneprest, tok han fatt på studiet særlig av Det gamle testamente, et studium som brakte ham til Rom for noen år og til en rekke biblioteker i andre byer. Han studerte bl. a. også i Cambridge og Oxford, tok

Streiftog på

Av Ørnulf

DEN GYLNE VLIES
Detalj av Maria-kåpen.

Neste s. t. v.:

VELASQUEZ:
Infantinnen Margareta Teresa.

Øverst t. h.:

ALBRECHT ALTDORFER:
Julenatt.

Kunstnerens centrale opplevelse er den intime tilknytning som består mellom de uforløste dyp i hans eget sinn og tingene, deres former og kvaliteter. Ingen kan inderligere enn han oppleve vår avhengighet av denne jord vi engang skal legge bak oss, for det er et av menneskets dypeste paradokser, at vel er vi av ånd, men kanskje de fineste og egentligste bevegelser i oss finner først sin forløsning gjennom en omvei om materien. I kunstverket fremstår et ytre ræmne slik avklaret og formet

at det bærer vårt indre bilde, og sjelens ordløse liv møter oss over en bro av dødt stoff.

Nasjonalgalleriet er i disse sommermånedene ikke bare en kunstsamling, men også et rustkammer og et smykke-skrin, og det kunne visst gi stoff til mange drømmerier å tenke seg deres vei og deres historie, alt dette gull og krystall, alle disse edle stener, alle disse kostbarheter fra jorden og havet, fra et menneske løftet dem opp og erkjente deres mulighet og til de fant sin plass i et kunstverks levende helhet, på et beger eller en kalk, et relikviegjemme eller et saltkar. Sammenfattende sett blir Wienerutstillingen det store bilde av dette fruktsettende møtet mellom sjelen og det skapte paradisi.

For middelaldermennesket var denne tingenes hemmelighet innlysende. Man vandret i verden som i en slags levende liknelse, for etter sitt vesen var tingene tegn som forrådte noe om sin skaper. Uavlatelig ser vi hvordan mystikeren gjennom en dypsindig analyse av et skapt fenomen, anskueliggjør en dimensjon ved den uskapte.

Ganske naturlig måtte gullet, det uforkrenkelige metall, stoffet som ikke mørkner og eier ildens og solens glød, komme til å stå i en særstilling i tingenes hierarki, som det store tegn på evighet, hellighet, transcendens.

Betrakter vi på utstillingen et av de eldre bilder, det sengotiske «*Flukten til Egypten*» av Mesteren fra Mondsee, opplever vi umiddelbart at gullet i denne komposisjon ikke bare tjener et rent dekorativt formål: å gjøre bildet rikt og stemningsfullt — det virker med til å gi det en helt spesiell åndelig dimensjon. I en viss forstand inngår nok gullet som en farge blant fargene, men denne luende oker er av en helt annen orden enn figurenes friske røde og grønne og forbinder seg ikke homogent med dem. Fargestoffet i de malte figurer har nok sin store skjønnhet, men er av en tyngre, fetere, mere

doktorgraden i Würzburg i 1899, og fire år senere finner vi ham som lærer ved universitetet i Strasbourg, hvor han foreleste over Den hellige skrift. En av de forelesninger han holdt i løpet av de 8 år han var knyttet til dette universitet, hadde en tittel som man kan si konsist ga uttrykk for hva han senere skulle bli stillet overfor i livet: *Bibel eller Babel*.

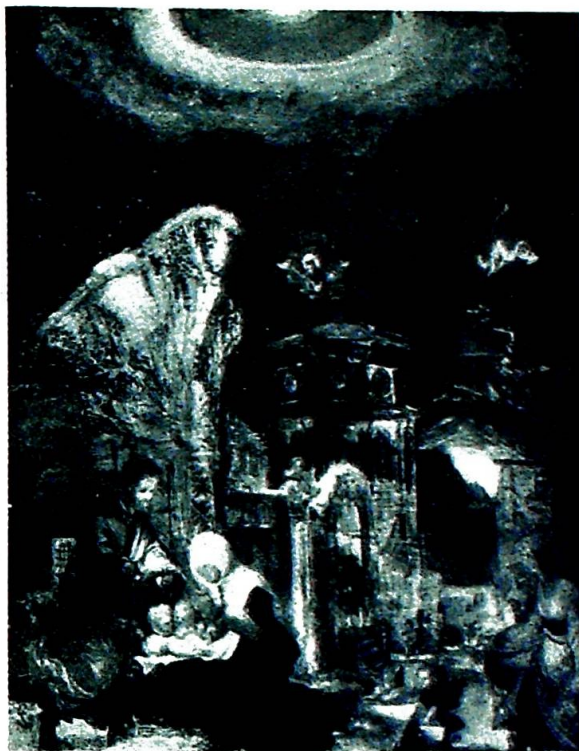
Om han var en av de første katolske biskoper som så raskt fattet og så skarpt fordømte nasjonalsosialismens raselære, skyldtes det ikke minst hans store kjærlighet til Det gamle testamente. Nasjonalsosialistenes anti-semitisme avslørte for ham hva de bar i sitt skjold. Den mest berømte prekeneserie han holdt, og som senere ble oversatt til en rekke språk, holdt han i adventstiden 1933. Han kalte serien *Judentum, Christentum und Germanentum* og så mange søkte hen til Frauenkirche at prekenene måtte overføres til en rekke andre kirker i München. Blant dem som hørte ham var også dr. Karl Stern, født som ortodoks jøde, men den gang agnostiker. Hans gripende beretning om veien til Den katolske kirke ble utgitt som bok i London i fjor med tittelen «*The Pillar of Fire*». Kardinalen hadde gjort det klart for ham at for en jøde å bli katolikk ikke var å gi avkall på en religion til fordel for en annen, men å finne fullbyrdelsen av sine fedres åndelige liv.

Wienerutstillingen

Ranheimsæter

jordisk stofflighet enn gulletts bundne ild. Mens de bemalte flatene i mange synsvinkler kan falle matte eller glinsende, er gullet hvorfra vi så ser det, og dets lysende livfullhet er i bildet ytterligere forhøyet ved et naivt geometrisk stjernemønster som lar lyset spille i ørfine fasetter. — Sett i forhold til de malte figurer, får derfor gullgrunnen et preg av å eie en slags kilde til lys i seg selv, en iboende strålingskraft, og således blir det som om disse menniker på flukt i et morgenøde landskap, samtidig lever sitt liv i en annen dimensjon. Gullgrunnen blir med sin abstrakte geometri og sin luende lyskraft det symbolske uttrykk for den bakgrunn som gir denne rørende jordiske episode en mening ut over tiden. Denne verden synes på en viss transparent mot sin bakgrunn, og det forbauser oss ikke at englene driver sin skjelske lek i treetts krone.

Nettopp denne opplevelse av tingenes dobbelte dimensjon møter oss også i Albrecht Altdorfers mysteriøse «Julenatt». Riktignok er her den gyldne grunn borte, men fargen ligger, særlig i klippene, tynne og gjenomsiktige over bunnen og slipper dens lys igjennom, slik at store deler av flaten ulmer som en snelykt. Jorden

synes blusse og skjelve ved et skjær av indre varme, hele det nervøst malte landskap bølgjer og lever som et for-teppe foran en opplyst scene der store ting forberedes, og det skjulte livs sendebud trer med den ytterste selvfølgelighet imot oss gjennom nattens folder. Det er i beste forstand som om himlen skulle ligge under jorden.

Atter var det denne intime sammenknytning av det timelige og det evige som ble mulig da de bieflittige hender virket messeklær og antependier for *Den gyldne Vlies'* orden. I dem alle er rader av hellige stilt i et hierarkisk forhold til en av de guddommelige personer, og lever ved en enkel geometrisk komposisjon i maktsfæren av en absolutt realitet. Hver eneste av skikkelsene er tegnet og sydd med en selvforglemmende inderlighet, men det er vel ganske særlig den subtile måte hvorpå gull og farge-tråd er sammenflettet, som kaller ordet hellig frem på leppene. I glorier og strålekranser ligger nok gulltråden naken og kompakt, men ellers står det intet sted isolert, ved tusenvis av ørsmå sting oppfyller gullet fargen som et liv i dypet, og gjør den levende uten å krenke den, lik den realitet som etter teologien ikke krenker naturen, men forutsetter og fullkommengjør den. Og av seg selv blir det klart at bare sinn avstemt og adlet av en mytisk tradisjon makter å lokke en så mild hvithet ut av de bleke perlene som over alt er sydd inn som morgenstjerner i den gyldne demringen.

I kunstens historie skjer ingen forandring tilfeldig. Alltid er en endring i formspråket et seissmografisk uttrykk for en endring i menneskets forhold til ting og realitet. Derfor er det ikke et rent ytre fenomen når den gyldne grunn på et visst punkt brister og forsvinner i kunsten. Mens før-renessansens kunst skildrer menneske og skap-

Tintoretto: Kristus piskes.

ning mot en bakgrunn av uforkrenkelig evighet, ser den nye tids kunst mennesket mot en bakgrunn av skapningen; og i en kunst som opplever mennesket innfanget i en natursammenheng og som nettopp beskriver skapningens rent naturlige homogenitet, har gullet ikke lenger hjemme.

Perspektivet lukker mennesket inn i det fysiske rom, med full tyngde tar det stilling på denne jord, og inn gjennom den knuste gullgrunn suser nå vinden og skyene. Den nye romopplevelse kommer godt til uttrykk i et verk som Bolognas «Astronomen». Kvinneskikkelsen er således dreiet og forskjøvet at hennes akser på en vis gjennomtegner rommet i alle retninger, hun synes nesten formålsløst å bade seg i de tre dimensjoners mulighet. Beruset av rommets frihet og skapningens prakt, drar mennesket ut på de store samlertokter og støper elementer fra jord og hav, gull, elfenben og ibenholt, perler og muslingskall, mynter og kaméer sammen i de monstruøse begre og pokaler som hadde vært smakløse ved sin overlesselse om det ikke var for den luende praktglede og tørst etter syntesen som var deres bakgrunn. Det store monument her blir vel Benvenuto Cellinis saltkar, hvor en borddekningsgjenstand er blitt til et overdådig og egensindig dikt om jorden og havet.

Tidens sinnbilde blir guirlanderer slik vi møter den i de store gobeliner, som i de vidunderlig poesifylte tepper om *Vertumnus* og *Pomona* som kunne kreve sin egen artikkel. For guirlanderer er jo nettopp intet annet enn symbolet på denne trang til å binde all jordens blomster, vesner og frukter sammen i en overdådig syntese. Hele Rubens' strømmende liv i hans verker på utstil-

lingen minner nettopp om mektige fletninger opphengt om bildets arkitektoniske punkter. Figurene lever ikke isolert. Gjennom omriss og akser tvinner de seg i hverandre i store bølgende sammenhenger til et strømmende og pulserende uttrykk for jordens liv og tyngde.

I Titian, Tintoretto, Veronese møter vi den store utblomstring av en gjennom århundrer opparbeidet ærbødighet for dette vesen som er Guds bilde. Menneskets ansikt og skikkelse løfter seg for dem i en nesten guddommelig glans og storhet. La oss avholde oss fra en kort og floskelaktig omtale av disse verkenes skjønnhet, skikkelsenes grandezza, uttrykkets noblesse, fargens smeltende finhet, som hos Titian, eller orientalske prakt som hos Veronese. Men kanskje kunne det være interessant å se også disse portretter mot en bakgrunn av de foregående epoker. Førrenessansens menneskeskildring på utstillingen representert ved særlig tyske og nederlandske mestre, mangler høyrenessansens stolte verdighet, det er noe verdensfravendt ved den som om modellen lever i en stadig meditasjon av de siste ting. Men midt i sin virkelighetsfjernhet blir de, i det minste for meg, virkeligere og mere nærværende enn de fleste av renessansens store skikkelser. Over all deres prakt faller det en slags skygge av glemsel og fjernhet. Kanskje er min reaksjon subjektiv, men mange av disse edle skikkelser minner meg om fornemme ambassadører i ferd med å glemme sitt hjemland og sin sendelse.

I den siste store malermystiker Tintoretto's «Kristus piskes», gjennomtrenges enda det virtuose maleri av maktfulle krefter som en fjern torden, men ellers står det vel ikke til å nekte at rader av pompøse tablåer fra den italienske senrenessanse på oss virker utvortes, smektende, poserende. En kysk tale om realiteter er via patos og ekstase blitt til tom retorikk og bombasme.

Kanskje gjør vi, ut fra tidsbestemte forutsetninger, den italienske senrenessanse noe urett, men tro om ikke de fleste av oss ånder i en egentligere og virkeligere verden foran Vermeer van Delfts atelier. Maleren i bildet gir seg nok ærgjerrig i kast med en mytologisk person, men Vermeer nøyer seg beskjedent med å avbilde maleren malende, og i hans verk skjer intet annet enn at linjer og former klinger krystallklart mot hinannen i en stor stillhet. På en vidunderlig vis sammenfatter dette bilde en forelsket opplevelse av tingene, med en presis sans for bildets krav. Se bare hvordan rommets grå og gylne toner samarbeider med det sfæriske blå i modellens hodepynt. Det er en verden uten støv og uten tilfeldighet, et lite lysende hulspeil opphengt i tidsløsheten.

Og etterat vi kan hende er blitt trette av galleritone og ferniss og av poserende allegorier, da er det godt å møtes med den sublime maleriske saklighet i Velasques portretter. La oss gå ganke nær og oppleve hvor disse bildene er helt igjennom maleri, helt igjennom bemalt flate, la oss glede oss over strøkets spontane kraft

«NY VÅR» Til 100-årsdagen for kardinal Newmans store tale «The Second Spring» 13. juli 1852

Når man for første gang besøker et land, viser det seg ofte at man må rette på noen forestillinger og forventninger som man inntil da hadde. Jeg hadde ventet å finne England som et land med et sterkt preg av streng puritansk protestantisme, med en forholdsvis liten katolsk minoritet ved siden av en mektig anglikansk statskirke. I virkeligheten får man et helt annet inntrykk: et sekularisert samfunn med en utdødd statskirke; som bolverk mot det materialistiske livssyn en vital og vel organisert katolsk kirkeprovins.

De herlige gotiske katedraler og abbedikirker fra mellomalderen som siden reformasjonen brukes for den anglikanske kultus, virker som historiske museer. Turister beundrer arkitekturen, statuer, vinduer. Gamle krigsflagg er hengt opp under hvelvingene; i sideskipene finner en monumenter for de falne fra de to verdenskriger og mange andre gravstener. I koret og ved statuene er det ofte anbrakt tavler med opplysninger om historien og kunstnerne. Dette er meget greit for turisten, men Kristus ville kanskje si til det: «Mitt hus er et bønnens hus, men dere har gjort det til en turistattraksjon.»

Den kjente katolske predikant father Vaughan hadde en gang besøkt en slik gammel kirke og ble bedt om å skrive noe i gjesteboken. Han skrev da sitt navn og: «Joh. 20, 13.» Da man slo opp teksten i Det nye testamente, fant man Magdalenas klage påskemorgen i hagen, da hun hadde funnet den tomme grav: «De har tatt min herre bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.»

Pinsemorgen spaserte jeg over London Bridge (hvor Olav Haraldsson i 1013 kjempet sammen med kong Ethelred mot Svein Tjugeskjegg's angrep, og hvor der senere ble bygget en kirke til ære for Hellig Olav). Straks over broen ligger Southwark Cathedral. Klokkene ringte til festgudstjenesten. Da jeg gikk inn i den herlige gotiske kirke, dro nettopp prosesjonen til koret: vel 20 korgutter og sangere i sutaner, ministranter og prester i ornat. Mange lys var tent. «The Mattins» begynte. Davids 68. salme ble sunget i et arrangement for firestemmig blandet kor; deretter Te Deum av Nares i F-dur. I det store kirkeskip satt menigheten: én mann og fire eldre kvinner. Dette var altså pinsemorgen i den anglikanske hovedkirke i Syd-London.

Det er tragisk å tenke på at trosskiftet i England har sitt opphav i én manns skilsmisessak. Da den ro-

og fargens edle stofflighet, og la oss så gå tilbake og oppleve hvordan en menneskeskildring av en synsk realisme forløses gjennom denne uforfengelige lek med det male- riske stoff.

Men når utstillingen blir minne, er det kanskje ett verk som vil fortsette å stå i sinnet som en slags lykt i mørket. Sent skal nok de færreste glemme øyeblikket da utstrålingen fra menneskets vesensdyp møtte dem uforstilt og holdt dem fast i Rembrandts ansikt. Den gylne grunn er nok knust, og mørket leirer seg til alle sider, men Rembrandts lys er utstrålingen fra dette dyp som mørket ikke skal ha del i.

Ørnulf Ranheimsæter

merske pave ikke kunne innvilge kong Henrik VIII's ønske om å bli skilt fra sin hustru, rev kongen i 1531 England løs fra Moderkirken.

Etter mangeårige blodige forfølgelser og borgerlige sjikaner var katolikkene antall i England etter hvert redusert til *mindre enn 1%* ved slutten av det 18. århundre. Men så kom en ny blomstring i det 19. århundre. Blant de som gikk over til Moderkirken er John Henry Newman vel den største og mest kjente. Her i Norge synges hans salme «Leid milde ljøs» av både protestanter og katolikker. Det er gripende å besøke de steder som minner om hans livsgang: Oxford, Oscott, Birmingham. I St. Mary University Church i *Oxford* preket han i tyve år som anglikansk studentsjelesørger og meddelte der i 1844 sin beslutning om å bli katolikk. (Hans etterfølger Henry Edward Manning gikk etter syv år den samme vei og døde i 1892 som kardinal og erkebiskop av Westminster.)

I 1850 ble England igjen en selvstendig katolsk kirkeprovins med en egen erkebiskop og tolv biskoper. Da den første provinssynode ble holdt i *Oscott College*, holdt Newman der for de forsamlede overhyrder sin store tale «The Second Spring»; det var *den 13. juli 1852*. Han beskriver den engelske katolisismens herlige fortid: helgenene fra middelalderen, martyrene fra forfølgelsestiden. Og så konstaterer han at etter reformasjonens vinterstorm *den nye vår*, «*the second spring*», er kommet; og han gir uttrykk for sitt håp om at det katolske trosliv må spire fram og blomstre i Englands framtid.

At dette er gått i oppfyllelse, ser en som får stiftet litt nærmere bekjentskap med Englands katolisisme av i dag. Overalt er friskt liv og solid fromhet. Jeg fikk se moderne katolske katedraler og bykirker, men også små diasporasogn og et improvisert barakkekapell. Jeg besøkte presteseminarer, katolske folkeskoler, en lærerskole og et katolsk ungdomsherberge. Jeg fikk tale med sjelesørgere og professorer, med erkebispedømmets ungdomsprest og med dets forhenværende kansler. Jeg var i en stappende full katedral i en retrettpreken for foreldrenes forening «Den hellige familie», besøkte et treningskurs for ungdomsledere og et kurs for ikke-katolikker, og stiftet bekjennskap med Catholic Evidence Guild, en forening som utdanner menn og kvinner til offentlige foredrag og diskusjoner om den katolske lære; og det er aldeles interessant å overvære disse «gateprøkener», f. eks. i Hyde Park i London eller på plassen Bull Ring i Birmingham. Selv om diskusjonens bølger kan gå høyt, så er disse friluftsmøtene allikevel alltid preget av den typiske engelske disiplinerte ro og høflighet.

England har betydd meget for kristendommens innføring og konsolidering i Norge. Derfra kom de første misjonærer, biskoper og prester; engelske abbedier sendte munkene for å grunnlegge klostrene her. Derfor er det særdeles interessant å kunne konstatere at vi i Norge i 1952 står på det punkt hvor Englands katolisisme sto i 1852. Dette oppmuntrer oss katolikker her i landet til å be om og arbeide for Moderkirkens «*Second Spring*» i Norge.

G. Vranken.

Fransiskanerpater Ladislaus Hol forlater Norge

Vi er kjent med at fransiskanerpater L. Hol, Bergen, om kort tid vil komme til å forlate Norge etter 28 års virke her i vårt land, for igjen å vende tilbake til sitt kloster i Holland.

Pater L. Hol ble presteviet i 1909 og kom til Norge i 1924. Etter en kort tid i Oslo, ble han samme år kapellan i Arendal, og i 1929 sokneprest, inntil han i 1934 ble rektor for St. Frans-Xaver søstrene i Bergen. Der har han virket siden.

Et stort arbeid har pater Hol nedlagt her blant oss, først ved sitt ti års virke i Arendal, som var en nokså ung stasjon da pateren begynte der, og sist men ikke minst ved sin innsats i Bergen for søstrenes åndelige ve og vel. Ganske særlig må nevnes at pater Hol i vid utstrekning ble benyttet av menigheten i Bergen som skriftefar og åndelig rådgiver. Det vil bli et dypt savn når man ikke lenger finner pateren i eller ved sin skriftestol, som ble flittig besøkt av unge og gamle.

Når pater Hol nå reiser tilbake til sitt land, vil han få mange gode og varme ønsker med seg for fremtiden, og en dyptfølt takk fra alle dem som han har hjulpet i alle disse år. Hjertelig takk, pater Hol!

L. P. M.

Første Kristi legemsprosesjon i Haugesund

For første gang i menighetens historie hadde vi i år gledet og æren av å få gå i prosesjon med Allerets sakrament.

Vi samledes om ettermiddagen i kapellet på Fransiskus Hospital, hvor andakten begynte foran det oppstilte sakrament, hvoretter prosesjonen toget ut i søstrenes vakre hageanlegg.

Veien gikk til Lourdesgrotten nede ved sjøen, der det var oppsatt et sakramentalter, og der vakre stenbeid dannede det nydeligste teppe.

Her gav soknepresten dr. Vranken oss skønne ord og verdig lovprisning til Ham som i sakramentet ville være med oss på vandringen gjennom hagen.

Etter «Fader vår» sang vi «Gud signe vårt dyre fedreland» og velsignelsen ble meddelt av sokneprest Goderski fra Berlin.

Mange av oss hadde aldri opplevd en Kristi legemsprosesjon før, og selv de som hadde det, i kanskje mer storslagne former, var enig i at dette var en opplevelse.

O. H.

ST. DOMINIKUS KIRKE, OSLO

Det gjøres oppmerksom på at der er ingen gudstjeneste i St. Dominikus kirke søndag 6. juli p. g. a. pågående reparasjonsarbeid.

UTLANDET:

VATIKANET

Rota Romana vant prosessen mot kommunistpressen.

Den prosess som Vatikanets domstol «Rota» hadde anlagt mot de kommunistiske aviser *L'Unita*, *Il Paese* og *Noi Donne*, som hadde beskyldt domstolen for å være til salgs og partipolitisk, er nå avsluttet ved en romersk domstol som har domt de nevnte aviser til store bøter og til å innrykke dommen. Avisene hadde i sin tid avslått et tilbud om å la seg informere om *Rota* for å bli overbevist om uholdbarheten av de fremsatte påstander, men hadde avvist dette og fortsatt med å bakvaske den kirkelige domstol. Prosessen ble innledet allerede i 1949, men har trukket i langdrag, dels på grunn av forskjellige knep som har vært forsøkt, dels fordi en av de anklagedes parlamentariske immunitet måtte oppheves. De anklagede kunne ikke føre noe som helst sannhetsbevis for sine beskyldninger.

Minnefrimerke i anledning 100-års dagen for utgivelsen av det første Vatikan-frimerke.

I anledning av 100-års dagen for utgivelsen av det første Vatikanfrimerke har *Poste Vaticane* utsendt et jubileumsmerke til 50 lire med et motiv som fremstiller en postvogn fra 1852. I et hjørne av det nye merke finnes en gjengivelse av det første merke som ble utgitt.

Paveord til italienske akademikere: En menneskelig tilværelse umulig uten religion.

Ved studieårets avslutning mottok Den hellige far flere tusen romerske studenter i en særaudiens og holdt en betydningsfull tale til dem. Paven uttalte bl. a.:

«Når mennesket med sin ånds fullkomne modenhet finner sitt eget jeg og dermed når til bevisstheten om lypere menneskelig verdi, kommer det ganske naturlig til å innse det nødvendige i å øse av overnaturlige religiøse kilder. Derfor må ungdom vite å gjøre den kristne tro til et personlig eie, tilegne seg en stadig dypere forståelse av den, leve seg stadig mer inn i den.» Etter å ha berørt forholdet mellom tro og vitenskap, sluttet Den hellige far sin tale med følgende ord:

«En menneskeverdig tilværelse er bare mulig når individene, som hele samfunnet, hviler på religionens fundament, når de erkjenner en personlig Guddom, hans orden og bud. *Masser uten Gud lar seg i det lange løp bare beherske av terror.* Dette er en gammel lov, men ingen generasjon har i sterkere grad opplevd denne tragiske virkelighet enn vår. Er ikke dette det mektigste bevis for Guds eksistens?»

Oslo Katolske Menighetspleies Feriekoloni

Oslo Katolske Menighetspleie vil også i år holde en feriekoloni for barn på feriehjemmet «Persbråten». Den nye sovesalen er nå ferdig, og antallet av de barn som kan bli med i år, er betydelig større enn årene før. 30 barn skal få nyte sol og sommer langt borte fra storbyens støv og larm og farer.

Men dette betyr større utgifter. Vår feriekoloni er en ikke-betalende feriekoloni som drives som tiltak ved hjelp av frivillige gaver og bidrag. En er derfor meget takknemlig for ethvert bidrag, stort eller lite. Det kan leveres til soknepresten i St. Olav eller St. Hallvard.

Barna reiste 1. juli. De skal bli der til 1. august. Av hensyn til husorden og reglement for feriekolonien bes man ikke å avlegge besøk på «Persbråten» den tid barnas ferieopphold varer.

F. J. Fishedick.

De eukaristiske verdenskongresser holdes i fremtiden hvert 4. år.

De internasjonale, eukaristiske verdenskongresser som hittil i normale tider har vært holdt hvert 2 år, vil i fremtiden bli holdt hvert 4. år. Årsaken til at perioden mellom kongressene er forlenget, skyldes de store forberedelser som må treffes. Den neste internasjonale, eukaristiske kongress vil finne sted i 1956. Kirkens autoriteter vil i tide utpeke land og sted.

BELGIA

Trygve Lie æresdoktor ved det katolske universitet i Louvain.

De forente nasjoners generalsekretær, *Trygve Lie*, besøkte den 27 juni universitetet i Louvain hvor han ble kreert til æresdoktor.

DANMARK.

Prestevielse i Aalborg.

Snødag den 29. juni ble diakon *Paul d'Auchamp* viet til prest i St. Maria-kirken i Aalborg av biskop *Suhr*.

Paul d'Auchamp har fått sin teologiske utdannelse i De forente stater, bl. a. ved St. Mary's seminar i Baltimore.

FRANKRIKE

Den apostoliske nuntius utnevnt til Vatikanets observatør ved UNESCO.

Pave *Pius XII* har utnevnt den apostoliske nuntius i Frankrike, erkebiskop *Roncalli*, til Vatikanets observatør ved UNESCO, der som kjent har sitt hovedkontor i Paris. Der har for øvrig allerede i to år eksistert en internasjonal katolsk koordineringskomité ved UNESCO.

Filmopptagelsen av dogmeproklamasjonen forevist i Paris.

Filmopptagelsen av dogmeproklamasjonen den 1. november 1950 — opptagelsen ble gjort av et kanadisk filmselskap — har vært vist for første gang for en krets innbudte i Paris. Filmen fikk en meget god mottagelse. Det dreier seg om en fargefilm av 33 minutters varighet.

ITALIA

Den italienske stat har ratifisert avtalen med Den hellige sto av oktober 1951.

Den italienske stat har nå ratifisert den avtale som ble inngått mellom Den hellige stol og den italienske regjering i oktober 1951 angående eksterritorialrettigheter for det landområde, der den nye kringkastingsstasjon aktes oppført. Da Lateran-avtalen av 1929 uttrykkelig innrømmer Den hellige stol rett til fritt å stå i forbindelse med hele verden, heri innbefattet retten til fritt å stå i radioforbindelse med hele verden, har Det italienske senat ikke hatt annet å gjøre enn å ratifisere overenskomsten.

Kommunistene i Senatet forsøkte seg under sakens behandling med angrep på «Vatikanets propaganda», men dette angrep ble slått ettertrykkelig tilbake. Selv den kjente antiklerikale senator *Tonello* protesterte energisk mot kommunistenes påstander.

Statsminister de Gasperi's datter tar ordensdrakten

Den italienske statsminister *de Gasperi's* datter, *Maria Lucia de Gasperi*, avla søndag den 22. juni de evige løfter som ordenssøster i Istituto Pio XII hos søstrene av Marias opptagelse i himmelen.

JUGOSLAVIA

Tito's massakre på 25 000 slovenere.

«Friheten først-bevegelsen» som trådte fram som en ikke-politisk internasjonal bevegelse på et stort møte i Manchester søndag den 15. juni og der det kjente, katolske parlamentsmedlem *Christopher Hollis* var en av talerne, slo et kraftig slag for de undertrykte folk i Øst-Europa på dette sitt første møte. Talere fra Baltikum, Tsjekkoslovakia, Polen, Ukraina og andre undertrykte land fortalte om sine opplevelser og ga gruppevekkende skildringer av ting de hadde vært vitne til. Møtereferatet beretter også om den kanskje største forbrytelse Jugoslavias kommunistiske diktator har begått: massakren på mellom 25 000 og 27 000 unge slovenere sommeren 1945, en forbrytelse verden ikke har fått kjennskap til. Disse slovenere som var jugoslaviske patrioter,

men uheldigvis for dem ikke kommunister, hadde under Tito's herjinger sommeren 1945 søkt tilflukt i Østerrike. De håpet på å få komme til Italia som flyktninger, men ble av de engelske okkupasjonsmyndigheter sendt tilbake til Jugoslavia. Der ble 22 000 av dem skutt ned med maskingeværer i nærheten av Kocevje og resten i nærheten av Hrastnik. Slovenerne er romerske katolikker.

LITAUEN.

Berømt litauisk helligdom ødelagt av kommunistene.

Vatikanets kringkaster har meldt at den berømte litauiske helligdom *Ostra Brama* og kirkegården *Rezcny* hvor marskalk *Pilsudski's* hjerte var oppbevart, er ødelagt av kommunistene.

POLEN.

Graven til Polens første konge funnet.

Ifølge *Osservatore Romano* har man under restaureringsarbeider i katedralen i Poznan funnet graven til Polens første konge, *Bodislav I*. Det fremgår av innskriftene at kongen døde i 1025.

SYD-AFRIKA-UNIONEN

Raseproblemene.

Erkebiskopene og biskopene i Syd-Afrika-Unionen og protektoratene har vært samlet til en konferanse på Marianhill for å drøfte raseproblemet i Syd-Afrika. Etter konferansen sendte hierarkiet ut en erklæring hvorav hitsettes:

«Om europeernes holdning hadde vært den eneste årsak til raseproblemet i Syd-Afrika hadde det vært meget lett å fordømme det som urettferdig og ukristelig og ved en målbevisst oppdragelse å mestre det. Problemet er meget mer komplisert enn som så. Dets innviklede beskaftenhet skyldes at et stort flertall av ikkeeuropeerne og særlig afrikanerne ennå ikke er nådd fram til det utviklingsstadium som vil kunne rettferdiggjøre deres opptagelse i et homogent samfunn sammen med europeerne. Et plutselig og voldsomt forsøk på å tvinge epropeiske vaner og manerer på dem, ville bli av helt ødeleggende virkning. Det må skje en gradvis utvikling og en varsom opptagelse av dem på like fot i samfunnet. Man må heller ikke kreve av dem at de i ett og alt skal akseptere europeisk leve- og tenkemåte, for deres egne rasemessige kvaliteter har store forutsetninger for en rik utvikling.

Rettferdigheten krever at man søker å gi hvert menneske det som med rette tilkommer det. Det er en moralsk dyd som tilskynder oss å anerkjenne andres rettigheter og som forbyr oss å legge vanskeligheter i veien for en lovlig utøvelse av dem. Dette er rettigheter som har sin opprinnelse i menneskets natur og konstitusjon uten hensyn til naturlige og sosiale ulikheter. Disse rettigheter er fundamentale og ukrenkelige og omfatter retten til å leve, retten til menneskeverdige eksistens, livsopphold, gudsdyrkelse, til ukrenkelighet, bruk og naturlig utvikling av medfødte evner, retten til privateiendom, til ferie, til ekteskap og barn og deres oppdragelse, til å leve sammen med sine rase og standsfeller. Samfunnslivet reiser nye rettskrav av mer sekundær art. De kan variere meget som følge av samfunnets struktur. Men slike krav er f. eks. retten til å delta i valg til lovgivende forsamlinger, retten til hjelp til skoleutdannelse, arbeidsledighetsforsikring, alderdomspensjon osv....

Det er imidlertid innlysende at samfunnsmedlemskap begrenser utøvelsen av den enkeltes rettigheter av hensyn til samfunnet som helhet. Med hensyn til de fundamentale rettigheter har ingen person eller noe samfunn rett til å berøve individet noen av disse rettigheter. Selv om Staten har rett til å øve kontroll og tilsyn, fordi det felles gode krever dette, har den ikke rett til å krenke menneskets fundamentale rettigheter. *Mennesket står over Staten* som eksisterer av hensyn til mennesket.....

Det er vider Statens plikt ved en god lovgivning, en effektiv administrasjon og ved å yte offentlige tjenester å legge forholdene slik til rette at medborgerne kommer til å utøve sine rettigheter på en måte som tjener det heles vel. Svikter Staten noen del av denne sin oppgave, oppfyller den ikke sin plikt. Likevel kan ikke Staten bebyrdes med ansvaret for at alle dens innbyggere lever et lovlydig liv. Alle som har folk i sin tjeneste og særlig de som over innflytelse på et lands økonomiske liv, er rettslig forpliktet til å gjøre alt som står i deres makt for å sikre sine underordnede iallfall en levelig tilværelse.....

Hittil har vi beskjeftiget oss med menneskets rettigheter. Behandlingen av dette emne blir ufullstendig om vi ikke også ser det fra det motsatte synspunkt, om vi ikke også peker på menneskets plikter. Pliktene er en forutsetning for rettighetene; i virkeligheten er plikten rettens grunnlag. De som krever rett, bør legge seg dette på minne og bør bygge sine krav på evnen og viljen til å påta seg de plikter som kreves oppfylt.

Ser man på forholdene i Syd-Afrika i lys av det som her er fremholdt kommer man til følgende konklusjon:

«Diskriminering utelukkende på grunn av rase er en krenkelse av det ikke-europeiske menneskes verdighet som menneske;

selv om de fleste fundamentale rettigheter til det ikke-europeiske menneske respekteres teoretisk, forringes utøvelsen av disse rettigheter alvorlig ved de forhold som skapes ved en diskriminerende lovgivning som f. eks. begrenser det ikke-europeiske menneskes rett til arbeid, ved sosiale konvensjoner og mangelfull administrasjon;

rettferdigheten krever at det ikke-europeiske menneske tillates å utvikle seg gradvis til full deltagelse i landets politiske, økonomiske og kulturelle liv;

denne utvikling kan ikke skje uten at de som ikke er europeere gjør sitt ytterste for å dyktiggjøre seg til å påta seg de plikter som helt naturlig følger av rettigheter de håper å kunne oppnå.

Dette er de prinsipper som må bestemme den kristne løsning av raseproblemet. Nestekjærlighet og rettferdighet må utfylle de krefter som trenger på og forsiktighet og varsomhet må prege arbeidet. Det som her er sagt er uttrykk for et prinsipielt syn; det står til folk med innsikt å tilpasse og bruke disse prinsipper på de forskjellige og mange ganger kompliserte situasjoner.»

TSJEKKOSLOVAKIA

De «patriotiske» prester forfølges av ulykker.

Det østerrikske «Klerusblatt» melder at ulykker forfølger de s. k. «patriotiske» prester. Formannen for de «patriotiske» prester i bispedømmet Praha, «kannik» ved St. Veitdomen, *Oswald Novak*, er rammet av slag, «soknepresten» i Jaromerice i Mähren har måttet anbringes i en sinnssykeanstalt og «kannik» ved Vyscherad, *Bohus Cernocka*, har begått selvmord.

Biskopen av Leitmeritz lever helt avsondret fra omverdenen.

Flyktninger som er kommet til Rom fra Tsjekkoslovakia forteller at biskopen av Leitmeritz, mgr. *Stephan Trochta*, lever fullstendig avskåret fra omverdenen. Han får ikke forlate det biskopelige hus som bevoktes av politi, og messen må han lese bare i sitt private rom. Siste gang biskopen ble sett offentlig var på Kristi Legemsfest i 1950.

Kommuniststyret stjeler Kirkens eiendeler.

Samtlige katolske sokneprester i Tsjekkoslovakia har nå fått ordre til å deponere alle gjenstander av gull, sølv, platin og legeringer av disse metaller i den tsjekkiske statsbanks filialer. Da det ikke dreier seg om prestenes personlige eiendeler, men utelukkende om kultusgjenstander og kirkelige prydgjenstander, har de kommunistiske makthavere håpet at dette overgrep ikke vil virke opphissende på befolkningen.

Under trusel om deportasjon er prestene blitt tvunget til å meddele menighetene at makthaverne har måttet gå til dette skritt på grunn av faren for plutselige luftangrep. Etter de opplysninger som foreligger har denne beslagleggelse innbrakt det kommunistiske parti vel 1 million gullkroner.

TYSKLAND.

Den X. internasjonale, akademiske misjonskongress.

Deltagere fra Tyskland, Filippinene, Holland, Østerrike, Antillene, India, Vietnam, Øst-Berlin, Korea, Frankrike, Belgia, Indonesia, Japan, Syd-Afrika, Sverige, Kamerun, Togo, Italia, De forente stater, Luxembourg, China, Syd-Amerika, Øst-Afrika og Sveits var samlet til Den X. internasjonale akademiske misjonskongress i Aachen i Pinsen. «Kirchenzeitung» som er organ for bispedømmet Aachen skriver om kongressen:

«Et sant pinsevær bruste hen over vår gamle by, over ruinene som bare for noen år siden gav oss en forsmak på verdens undergang og der en gudløs sivilisasjon oppførte sin dødsdans. Dette pinsevær har vekket vår bys befolkning, det var som en fønvind som slet oss i nervene og fylte alle vaklende med dyp uro. Aachen har opplevet at det finnes en ungdom i Kirken fra alle folk og nasjoner, en ungdom som er fylt av håp og tro og forenet i en verdensomfattende kjærlighet.»

Husk stedet!

ALT FOR LEGER OG SYKHUS

M. Gallus

Etabl. 1847

O S L O

Martin Olsen

O. r. sakfører

Stortingsgt. 4, OSLO

Telefon 4167 39

A.s Rafens Efterfølgere

Grensen 19, Oslo

Glass, stentøy, porselen og
kjøkkenutstyr for sykehus og
andre anstalthusholdninger

Rolf Linné Eriksen

Billakkerer

Akersvn. 6. Ved St. Olavs Kirke - Tlf. 41 45 47

HAMAR

INGENIØR STRÆTKVERN

HAMAR

Tlf. 1681 - 1532

HAMAR

Kolonial fra 1876

G. JENSEN

INNEH.: JØRGEN S. JENSEN

Selvbetjening fra 1952

KR. MOHN

Urmaker - Optiker

Hamar

INNRAMMING

SE

vårt gode utvalg i
fotografirammer

Didr. Andersen & Søn A/s
BERGEN

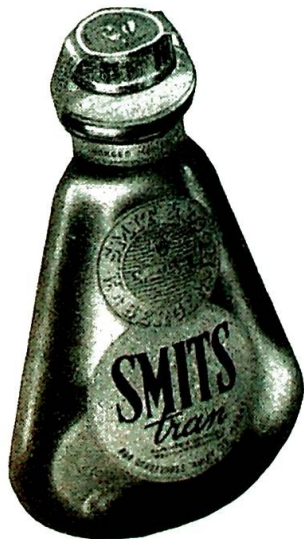

NYGÅRDSGT. 12

KOBA CHRISTENSENS
BEGRAVELSESBYRÅ
ENGEN 37 - BERGEN

Telefon: 11 804
Privat: 98 013 - 96 588

HVER DAG

Føres av større kolonialforretninger
A. SMIT & ZOON
BERGEN

LA IKKE BØKER,
KONTANTER OG
VERDISAKER
ligge ubeskyttet
ANSKAFF DEM ET
ILDSIKKER
JØLI-SKAP

JØRGEN S. LIEN
BERGEN - OSLO - TRONDHEIM

BERGEN

Stempler
av enhver art
Skilt
for ethvert behov

A/S KR. MADSENS BOK- & PAPIRHANDEL
BERGEN

BRYGGEN 5 - LEPPEN - TELEON 11482

BIRGER MICHELSEN

MALERMESTER
FOSSWINKELSGATE 20
Maler prestegården i Bergen
Tlf. 12 443 -- 97 269

Alt i Papir og
Kontorartikler

TORNÖE

BRØDR. KREBS

Børste & Penselindustri
Bergen
Telefon 11 317

Alliance

KONFEKTFORRETNING
Nygårdsgate 1. — Telf. 11 907 Bergen
Alt i sjokolade

All slags

skadeforsikring

Kr. Vestrheim & Co.

MEK. VERKSTED & RØRFORRETNING
VESTRE STRØMKAI 1 — BERGEN — TELEFON 16 794

Sølv
for

Theodor Olsens Efff.

JUVELER SMÅSTRANDGT 4

alle
anledninger

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

GEISHA - TE

Kjøkken-
utstyr

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**

OSLO

Benytt
våre
avetterende!

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo
Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

Røntgen- og elektromedisinske apparater

PROTON NORSK RØNTGEN

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

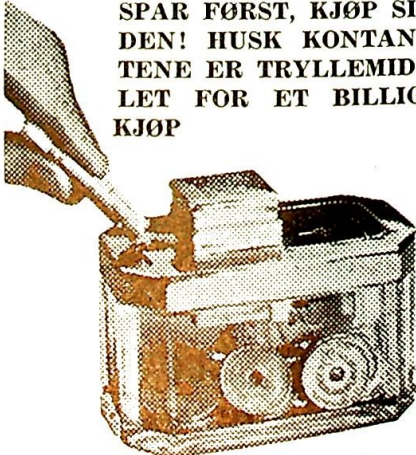
FREDRIK HVEDING
Tekn. Kem. Fabrikk og Fargehandel
Kirkegt. 3, Oslo
Telefon: butikk 42 30 63
kontor 42 15 22 - 41 60 79

**HANS KARLSEN
MALERFORRETNING**
Utfører all slags
malerarbeid
Tordenskjoldsgt. 6 B
Tlf. 41 07 76 - Oslo

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforetning

Kongensgt. 17 - Oslo
Etabl. 1896
Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

**SPAR FØRST, KJØP SIDI-
DEN! HUSK KONTAN-
TENE ER TRYLLEMID-
LET FOR ET BILLIG
KJØP**

«KLAR»
Fåes i banker over hele landet